

CONVENIO PLURIANUAL DE COLABORACIÓN ENTRE A CONSELLERÍA DE CULTURA, LINGUA E XUVENTUDE E A UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA PARA DESENVOLVER NOS ANOS 2025, 2026, 2027 e 2028 UN PROGRAMA DE ACTUACIÓNS EN MATERIA DE INVESTIGACIÓN E DINAMIZACIÓN LINGÜÍSTICA, A TRAVÉS DO INSTITUTO DA LINGUA GALEGA

En Santiago de Compostela

REÚNENSE

Don José Carlos López Campos, conselleiro de Cultura, Lingua e Xuventude que actúa en virtude das facultades atribuídas no artigo 34 da Lei 1/1983, do 22 de febreiro, reguladora da Xunta e da súa Presidencia, modificada pola Lei 11/1988, do 20 de outubro e pola Lei 12/2007, do 27 de xullo, de acordo co seu nomeamento polo Decreto 44/2024, do 14 de abril (DOG núm. 73, do 14 de abril de 2024) e no uso das atribucións que lle confire o Decreto 146/2024, do 20 de maio, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Cultura, Lingua e Xuventude (DOG núm. 101, do 27 de maio de 2024).

Don Antonio López Díaz, reitor magnífico da Universidade de Santiago de Compostela, en virtude do establecido nos seus estatutos e do nomeamento como reitor polo Decreto 35/2022, do 17 de marzo (DOG núm. 56, do 22 de marzo de 2022), que actúa en nome e representación da devandita entidade.

EXPOÑEN

1. Que para potenciar o emprego do galego, segundo establecen os artigos 5.3 do Estatuto de autonomía para Galicia e 6.3 da Lei de normalización lingüística, cómpre dispor de estudos científicos sobre a lingua (gramática, léxico, dialectoloxía, sociolingüística etc.), tanto sincrónicos como diacrónicos.

2. Que o artigo 7 do Decreto 146/2024, do 20 de maio, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Cultura, Lingua e Xuventude (DOG núm. 101, do 27 de maio de 2024) atribúelle á Secretaría Xeral da Lingua, entre outras, as funcións de promover, coordinar e desenvolver a política de investigación que favoreza a normalización lingüística nas súas diferentes manifestacións, especialmente no eido do léxico e a terminoloxía, así como, promover o diálogo, a cooperación e a colaboración con outras institucións competentes en materia de política lingüística.

3. Que o Instituto da Lingua Galega (en diante ILG) da Universidade de Santiago de Compostela é un referente de recoñecido prestixio na súa contribución ao desenvolvemento da investigación científica sobre a lingua galega. Dende o ano 1975, está traballando na recollida de material dialectal no dominio lingüístico galego e, froito desta recollida, é un ficheiro lexicográfico que contén o vocabulario galego extraído de obras editadas ou inéditas que apareceron en forma distinta á de dicionario.

4. Que son tamén resultado do seu labor os materiais do Atlas Lingüístico Galego, do que se levan publicado varios volumes. Que tanto o ficheiro lexicográfico como os cadernos do ALGa, dispoñibles para os investigadores na sede do ILG, son hoxe unha fonte de información imprescindible para calquera traballo sobre gramática e léxico; e serano aínda máis cando se poidan pór á disposición da comunidade científica a través das publicacións axeitadas.

5. Que o ILG realizou a recollida dun corpus lexicográfico para a elaboración dun dicionario galego; trátase dun corpus procedente do baleirado de textos galegos de preto de 2000 obras producidas dende o século XVII ata a actualidade. A base de datos xerada aproxímase aos 26 millóns de rexistros e o material compilado, dentro do que están os grandes clásicos da literatura galega, está xa ao dispor dos investigadores a través de Internet (<http://ilg.usc.es/TILG/>).

6. Que o ILG compilou un corpus documental informatizado baseado en textos medievais, ao que, do mesmo xeito que o anterior, os investigadores poden ter acceso a través de internet (<http://ilg.usc.es/tmilg/>). Que iniciou tamén outros traballos no campo da fonética,

da gramática e da historia da norma gráfica; no ILG acóllense tamén proxectos de antroponimia románica e filoloxía medieval galega.

7. Que o ILG vén traballando na lectura e edición de textos medievais, sobre todo na transcripción de coleccións diplomáticas, que, xunto cos textos doutras funcións, son imprescindibles para un mellor coñecemento da historia interna e externa da lingua galega.

8. Que, así mesmo, o ILG está a desenvolver recursos sobre a lingua oral, como o Arquivo do Galego Oral, que proximamente terá unha versión actualizada na rede con posibilidades de consulta de textos dialectais xeolocalizados, así como o Corpus Oral Informatizado da Lingua Galega (CORILGA), que permitirá investigar sobre a variación e o cambio no galego falado actualmente, e no que se incorporan e melloran ferramentas de tecnoloxías da fala (aliñadores automáticos, recoñecemento da fala e transcripción automática, anotadores morfosintácticos automáticos).

9. Que o ILG está a desenvolver traballos de investigación sociolingüística sobre as actitudes lingüísticas na sociedade actual e sobre a muda de lingua durante a vida das persoas, así como recursos e estudos sobre a competencia escrita en galego do estudantado de bacharelato.

10. Que para realizar estes traballos, a Consellería de Cultura, Lingua e Xuventude e a Universidade de Santiago de Compostela veñen colaborando, primeiro entre os anos 1987 e 1991 e logo, ininterrompidamente dende o ano 1994 a ata actualidade e que consideran esencial manter esta colaboración para o desenvolvemento dos diversos proxectos de investigación que se están a realizar no ILG, neste sentido, manifestan a súa vontade de renovar esta vinculación.

11. Que as partes son conscientes da responsabilidade que teñen de colaborar no proceso normalizador, así como á hora de cumprir cos obxectivos previstos na Lei 3/1983, de normalización lingüística, no Plan xeral de normalización da lingua galega que aprobou, por unanimidade, o Pleno da Cámara do Parlamento de Galicia na súa sesión do día 21 de setembro de 2004, xa que necesita dispor dos traballos que, no eido da investigación,

realiza o Instituto da Lingua Galega por non dispor de medios para realizar este tipo de traballos.

12. Que a sinatura deste convenio ten por finalidade a prestación dun servizo de carácter público e social, pois estes traballos de investigación están á disposición dos investigadores e do público en xeral, sendo o Instituto da Lingua Galega da Universidade de Santiago de Compostela a única entidade no ámbito da Comunidade Autónoma galega que conta cos medios técnicos e humanos para realizar estas actividades e, polo tanto, referente exclusivo na materia, por isto, e pola singularidade das actuacións que se van a desenvolver ao abeiro deste convenio, non é posible promover a concorrencia en convocatoria pública.

Por todo isto, ambas as dúas institucións acordan asinar un convenio de colaboración, de carácter plurianual, entre os anos 2025-2028 e que se rexerá polas seguintes

ESTIPULACIÓNS:

PRIMEIRA. Obxecto

A través deste convenio establécense as condicións polas que rexerá a colaboración da Consellería de Cultura, Lingua e Xuventude, a través da Secretaría Xeral da Lingua, e a Universidade de Santiago de Compostela (en diante USC) para continuar desenvolvendo entre os anos 2025 e 2028 diversos proxectos de investigación que se están realizando no Instituto da Lingua Galega (en diante o ILG) que se describen na estipulación segunda deste convenio.

O programa de actuacións e actividades que se van a desenvolver entre os anos 2025 e 2028 xúntase como anexo e forma unha parte íntegra deste convenio.

SEGUNDA. Obrigas da Universidade de Santiago de Compostela

A Universidade de Santiago de Compostela comprométese a realizar a través do ILG actuacións nas seguintes áreas:

- A) Variación dialectal do galego: patrimonio lingüístico e cultural
- B) A lingua galega na mocidade: formación, dinamización e transmisión lingüística. Liña 1. Formación e dinamización lingüística; Liña 2. Política lingüística familiar
- C) Patrimonio textual da Galicia medieval: coñecemento do mundo galego medieval a través dos textos de carácter documental e difusión deste coñecemento

No anexo especificáanse os traballos que se realizarán de cada unha das áreas mencionadas e en cada unha das anualidades na que estea vixente o convenio.

Así mesmo, se posteriormente á sinatura do convenio, e por circunstancias imprevistas debidamente xustificadas, a entidade quere modificar ou cambiar algunha das actividades contempladas nesta estipulación, esta modificación ou cambio instrumentarase mediante a correspondente addenda.

A USC publicará e difundirá a través da rede ou calquera outro medio, os resultados dos proxectos recollidos neste convenio, co fin de poñelos ao dispor da comunidade investigadora e do público en xeral.

Ambas as dúas partes convenientes, compartirán a titularidade e o uso dos estudos, publicacións e demais materiais que se realicen ao abeiro deste convenio.

TERCEIRA. Financiamento

O custo total das actividades previstas no convenio ascende a un total de **875.174,36 €**, importe que será sufragado coas seguintes achegas:

A **Consellería de Cultura, Lingua e Xuventude**, a través da Secretaría Xeral de Lingua colaborará na realización destas accións cunha achega económica por importe de **500.000,00 €**, con cargo á aplicación orzamentaria 13.02.151A.640.1 dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para os anos 2025, 2026, 2027 e 2028, coa seguinte desagregación por anualidade:

- Exercicio 2025, por importe de **125.000,00 €**
- Exercicio 2026, por importe de **125.000,00 €**

- Exercicio 2027, por importe de **125.000,00 €**
- Exercicio 2028, por importe de **125.000,00 €**

As devanditas cantidades distribuiranse do seguinte xeito:

Área	Importe				
	2025	2026	2027	2028	Total
A) Variación dialectal do galego	44.044,71	44.044,71	44.044,71	44.044,71	176.178,84
B) A lingua galega na mocidade	43.591,31	43.591,31	43.591,31	43.591,31	174.365,24
C) Patrimonio textual da Galicia medieval	37.363,98	37.363,98	37.363,98	37.363,98	149.455,92
Total	125 000	125 000	125 000	125 000	500.000

A Universidade de Santiago de Compostela asumirá o resto dos custos con cargo aos seus orzamentos, por un importe de **375.174,36 €**, que inclúe a dedicación do persoal docente investigador que participe na realización destes proxectos, así como outros custos como por exemplo: material bibliográfico e documental necesario, os recursos e medios informáticos, técnicos e tecnolóxicos, en xeral, todo aquilo necesario para o bo desenvolvemento dos proxectos nos seus locais, coa seguinte desagregación por anualidades:

- Exercicio 2025, por importe de **93.793,59 €**
- Exercicio 2026, por importe de **93.793,59 €**
- Exercicio 2027, por importe de **93.793,59 €**
- Exercicio 2028, por importe de **93.793,59 €**

As devanditas cantidades distribuiranse do seguinte xeito:

	2025	2026	2027	2028	TOTAL
Dedicación de persoal	81.793,59	81.793,59	81.793,59	81.793,59	327.174,36

docente investigador					
Outros custos: material bibliográfico e documental, recursos e medios informáticos, técnicos e tecnolóxicos, maquetación, etc.	12.000	12.000	12.000	12.000	48.000
Total	93.793,59	93.793,59	93.793,59	93.793,59	375.174,36

CUARTA. Xustificación e pagamento

A documentación requirida na fase xustificativa presentarase electronicamente accedendo ao expediente na Carpeta do cidadán da persoa solicitante/representante, <https://sede.xunta.gal/carpeta-do-cidadan>. Código de procedemento PR004A.

A USC percibirá a achega da Consellería prevista para cada unha das anualidades en dous pagamentos, que se efectuarán da seguinte maneira:

1. Un primeiro pagamento por importe de **62.500,00 €**, que se realizará unha vez que se execute, aproximadamente, o 50% das actividades previstas no convenio para cada exercicio, de acordo co programa de actuacións anual que figura no anexo e logo da presentación electrónica da seguinte documentación:

- Certificación na que se xustifique e se acredite a execución das actividades do convenio, xunto coas notas de cargo que emitirá o servizo correspondente da USC.
- Un informe dos traballos que se realizaron e que comprenderá o estado de execución de cada un dos proxectos.

2. Un segundo pagamento de **62.500,00 €**, que se efectuará unha vez que se execute o 100% das actividades previstas no convenio para cada ano, de acordo co programa de actuacións anual que figura no anexo e logo da presentación electrónica, antes do 15 de novembro da anualidade correspondente, da seguinte documentación:

- Certificación que xustifique e acredite a execución das actividades do convenio, xunto coas notas de cargo que emitirá o servizo correspondente da USC.
- Un informe anual no que se detallen o estado e situación de cada un dos proxectos que se realizaron e os resultados obtidos, de acordo co previsto na estipulación novena do convenio para valorar os resultados do programa de traballo.

Para control das actividades que se prevén no convenio entregárase un mínimo de tres exemplares dos traballos no caso de que se publiquen.

As ditas achegas financiarán exclusivamente o custo de realización das actividades obxecto deste convenio, sen que ningunha das partes convenientes obteña lucro ningún.

No caso de que a xustificación dos gastos e pagamentos sexa inferior ao importe do convenio para cada anualidade, a achega de ambas as dúas partes asinantes deste convenio, verase reducida na mesma proporción.

Antes de proceder á sinatura deste convenio e para o seu pagamento, deberá presentar:

- Certificado de non ter pendente de pagamento ningunha débeda coa Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia, expedido pola Consellería de Facenda e Administración Pública
- Certificado de estar ao día nas obrigas tributarias, expedido pola correspondente delegación ou axencia do Ministerio de Facenda e Administracións Públicas.
- Certificado de atoparse ao corrente das obrigas sociais, expedido pola Tesourería da Seguridade Social.

A entidade procurará utilizar a lingua galega en todas as comunicacións que estableza coa Consellería de Cultura, Lingua e Xuventude.

A sinatura deste convenio comportará a autorización ao órgano xestor para solicitar as certificacións que deban emitir a Axencia Estatal da Administración Tributaria, a Tesourería da Seguridade Social e a Consellería de Facenda e Administración Pública da Xunta de Galicia.

A USC facilitará toda a información que lle sexa requirida pola Consellería, así como pola Intervención Xeral da Comunidade Autónoma, polo Consello de Contas e polo Tribunal de Contas no exercicio das súas funcións de fiscalización e control.

QUINTA. Utilización da lingua galega

Todas as accións e actividades que se realicen ao abeiro deste convenio deberán levarse a cabo de acordo co indicado nas vixentes normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego, aprobadas pola Real Academia Galega no ano 2003, tal e como se establece na disposición adicional da Lei 3/1983, do 15 de xuño, de normalización lingüística. Así mesmo, coidarase especialmente do respecto rigoroso da toponimia oficial nos termos previstos no artigo 10 da citada lei.

O incumprimento desta estipulación considerárase causa específica de resolución deste convenio.

SEXTA. Rexistro de convenios. Transparencia e bo goberno

A sinatura deste convenio suporá o consentimento expreso do/a interesado/a á Administración para incluír e facer públicos os datos referidos ao convenio de conformidade co artigo 15 da Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno (BOE núm. 81, do 4 de abril do 2016), co artigo 8 da Lei 19/2013, do 9 de decembro (BOE núm. 295, do 10 de decembro de 2013) de transparencia, acceso á información pública e bo goberno e co Decreto 126/2006, do 20 de xullo, polo que se regula o rexistro de convenios da Xunta de Galicia (DOG núm. 149, do 3 de agosto de 2006).

Así mesmo, coa sinatura deste convenio as partes manifestan o seu consentimento para que os seus datos persoais que aparecen no mesmo e máis o resto das especificacións nel contidas poidan ser publicados no Portal da Transparencia e Goberno Aberto.

SÉTIMA. Difusión da colaboración das partes

Nas actuacións informativas e divulgativas e nas publicacións que se fagan relacionadas coas actividades deste convenio farase constar, nun lugar destacado, a colaboración das partes e utilizaranse, cando proceda, os anagramas de cada unha das entidades aprobados pola normativa de identidade corporativa.

Así mesmo, sexa cal for o medio de difusión, cada unha das partes comprométese a facer mención das outras partes e deste convenio.

OITAVA. Vixencia

Este convenio estará vixente dende a data da súa sinatura ata o 30 de novembro de 2028. Non obstante, este convenio poderá extinguirse por acordo mutuo e voluntario das partes, por desistencia dalgunha ou por denuncia deste por incumprimento dos compromisos adquiridos, o que se comunicará de xeito fidedigno, previa audiencia da outra parte e con polo menos, un mes de antelación.

NOVENA. Comisión de seguimento

Créase unha comisión paritaria de seguimento das accións obxecto deste convenio, presidida polo secretario xeral da Lingua e polo reitor da USC, ou as persoas nas que deleguen, integrada ademais por:

- Dúas persoas representantes da Secretaría Xeral da Lingua, nomeadas polo seu titular.
- Unha persoa representante da USC, nomeada polo seu reitor.
- O/a director/a do ILG.

A mencionada comisión seguirá e supervisará os traballos de investigación especificados neste convenio e reunirse, polo menos, dúas veces ao ano, unha para aprobar o plan de traballo e outra para valorar os seus resultados.

Para esta supervisión e avaliación a USC comprométese a entregar:

1. Epígrafe A da estipulación segunda (Variación dialectal do galego: patrimonio lingüístico e cultural): un informe anual detallado dos traballos realizados, que

comprenderá o estado de elaboración de mapas, lendas e notas correspondentes (en copia dixital). Relación e copia das publicacións e participacións en congresos e seminarios, así como unha relación das ligazóns aos materiais e recursos divulgativos creados.

2. Epígrafe B da estipulación segunda (A lingua galega na mocidade: formación, dinamización e transmisión lingüística): un informe anual detallado de todas as actividades e traballos realizados, así como dos resultados obtidos en cada unha das liñas que se relacionan. Relación e copia das publicacións, das participacións en congresos e seminarios e ligazóns aos materiais e recursos didácticos e divulgativos creados.

3. Epígrafe C da estipulación segunda (Patrimonio textual da Galicia medieval: coñecemento do mundo galego medieval a través dos textos de carácter documental e difusión deste coñecemento): un informe anual detallado de todos os traballos realizados e unha copia significativa dos documentos tratados (dixitalizados, transcritos e editados). Relación e copia das publicacións e participacións en congresos e seminarios, así como unha relación das ligazóns aos materiais e recursos divulgativos creados.

DÉCIMA. Causas de resolución

O presente convenio resolverase:

- Por incumprimento total ou parcial dalgunha das estipulacións que o regulan.
- Polo transcurso do tempo estipulado sen que se culminen as actividades acordadas.

De se resolver o presente convenio por incumprimento da USC, a consellería pode, se é o caso, esixir a devolución das cantidades achegadas para se financiar.

DÉCIMO PRIMEIRA. Responsabilidades das actuacións

O asinamento deste convenio non implica relación laboral, contractual ou de calquera outro tipo entre os profesionais que vaian desenvolver as actividades previstas e mais a Xunta de Galicia, de tal xeito que a esta non se lle pode esixir responsabilidade ningunha –nin directa, nin indirecta, nin subsidiaria– polos actos ou feitos acaecidos no desenvolvemento do convenio.

DÉCIMO SEGUNDA. Avaliación de resultados

A Consellería, a través da Secretaría Xeral da Lingua, avaliará a realización das actividades contempladas na estipulación segunda do convenio e a súa incidencia efectiva na dinamización da lingua.

DÉCIMO TERCEIRA. Notificación electrónica

Segundo o artigo 14.2 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas, os colectivos que están obrigados a relacionarse a través de medios electrónicos coas administracións públicas, e polo tanto, a recibir notificacións por canles electrónicas son: as persoas xurídicas, as entidades sen personalidade xurídica, os colexios profesionais, os que representen a unha persoa interesada que estea obrigada a relacionarse electronicamente coa Administración e, os/as empregados/as das administracións públicas para os trámites que realicen con elas por razón da súa condición de empregado/a público/a.

As notificacións realizaranse só por medios electrónicos a través do Sistema de Notificación Electrónica de Galicia [Notific@, <https://notifica.xunta.gal>](mailto:Notific@xunta.gal). Para poder acceder a unha notificación electrónica, a persoa interesada deberá contar cun certificado electrónico asociado ao NIF que figure como destinatario da notificación (persoa física ou xurídica). Así mesmo, a persoa interesada pode autorizar a calquera outra persoa a acceder ao contido das súas notificacións.

DÉCIMO CUARTA. Protección de datos de carácter persoal e garantía dos dereitos dixitais

As partes asinantes comprométese a cumprir, en todo momento, as disposicións contidas na normativa básica estatal e autonómica que xustifica a lexitimidade do tratamento dos datos persoais e dos dereitos dixitais.

Na aplicación deste convenio respectaranse cantas esixencias establece o Regulamento UE 679/2016 xeral de protección de datos (DOUE núm. 119, do 4 de maio de 2016) e a Lei orgánica 3/2018, do 5 de decembro (BOE núm. 294, do 6 de decembro do 2018) de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais, adoptando cantas medidas resulten necesarias para cumprir as súas previsións e, en particular, para garantir a seguridade e integridade dos datos persoais e dos dereitos dixitais e, a súa protección fronte a alteracións, perdas, tratamentos ou accesos non autorizados.

Serán de aplicación todos os dereitos e obrigas derivados da normativa aplicable en materia de protección de datos e garantía dos dereitos dixitais.

DÉCIMO QUINTA. Administración dixital

As partes asinantes deste convenio respectarán cantas esixencias establece a Lei 4/2019, do 17 de xullo, de Administración dixital de Galicia (DOG núm. 229, do 26 de xullo de 2019), que será aplicable ao sector público autonómico, integrado, de acordo co artigo 3 da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral do sector público autonómico de Galicia, pola Administración xeral e polas entidades instrumentais e, tamén, será aplicable á cidadanía que ten o deber de utilizar os servizos públicos dixitais que se poñan á súa disposición de xeito adecuado, co respecto das normas de uso, xerais ou específicas, que se establezan para cada un dos servizos e, en particular, os cidadáns e as cidadás deberán utilizar os sistemas de identificación e de sinatura electrónicas de que sexan lexítimos titulares, usar a información dispoñible conforme a política de privacidade publicada e repectar a normativa en materia de protección de datos de carácter persoal (artigos 2 a) e b) e 7 apartados 1 e 2 repectivamente da citada lei).

DÉCIMO SEXTA. Normativa aplicable e xurisdición

Este convenio ten carácter administrativo e os seus efectos rexeranse polo establecido nas súas estipulacións, e quedará suxeito ao disposto nos artigos 47 e seguintes da Lei 40/2015, do 1 de outubro, do réxime xurídico do sector público

Aínda que é un dos excluídos do ámbito de aplicación da Lei 9/2017, do 8 de novembro, de contratos do sector público (BOE núm. 272, do 9 de novembro de 2017) segundo especifica o seu artigo 6, ao non previsto e de acordo co artigo 4 da citada lei aplicaráselle os principios recollidos nela, co fin de resolver dúbidas e omisións que puidesen presentarse. Así mesmo, supletoriamente terase en conta o Decreto legislativo 1/1999, do 7 de outubro, pola que se aproba o texto refundido da Lei de réxime financeiro e orzamentario de Galicia e demais normativa vixente na materia.

A Intervención Xeral da Comunidade Autónoma verificará a correcta aplicación destas achegas mediante a aplicación das técnicas de fiscalización e auditoría previstas no Decreto legislativo 1/1999, de 7 de outubro, polo que se aproba o Texto refundido da Lei de réxime financeiro e orzamentario de Galicia e nas normas que a desenvolven e demais normativa vixente.

A posible discrepancia na aplicación e/ou interpretación deste convenio resolverase mediante diálogo directo entre as partes ou pola comisión de seguimento prevista na estipulación novena. Os acordos adoptados neste sentido serán inmediatamente executivos.

A xurisdición contencioso-administrativa será a competente para dirimir as cuestións que puidesen xurdir da aplicación deste convenio.

En proba de conformidade, as partes asinan telematicamente este convenio

O conselleiro de Cultura, Lingua e
Xuventude
José Carlos López Campos

O reitor magnífico da Universidade de
Santiago de Compostela
Antonio López Díaz

ANEXO

Descrición das actividades que se realizarán en cada un dos proxectos entre os anos 2025 e 2028.

A) VARIACIÓN DIALECTAL DO GALEGO: PATRIMONIO LINGÜÍSTICO E CULTURAL

Investigador responsable: Xulio Sousa Fernández

En primeiro lugar, preténdese continuar cos traballos de preparación, edición e publicación dos materiais léxicos recollidos para a elaboración do *Atlas Lingüístico Galego* (ALGa), que se procesarán informaticamente para publicarse en sucesivos volumes ata o remate dos traballos. A edición dos traballos do ALGa permite que os lingüistas poidan acceder a unha inxente cantidade de información fonética, gramatical e lexical organizada dun xeito coherente.

En segundo lugar, preténdese poñer en valor a diversidade dialectal e cultural, divulgar o coñecemento sobre a variación xeolingüística e atender ás demandas da cidadanía sobre o noso patrimonio lingüístico e cultural.

Período de actividade no marco do convenio: 2025-2028

Accións:

a) Ano 2025

1. Depuración, corrección e mantemento da base de datos informática, especialmente daqueles rexistros que se van analizando e estudando para a elaboración dos mapas correspondentes.
2. Continuación da colaboración coa proxectos europeos de xeografía lingüística *Atlas Linguarum Europae* e *Atlas Linguistique Roman*.
3. Alimentación con datos lingüísticos do ALGa dos proxectos de ámbito ibérico e lusófono TLPGP (*Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués*) e PLG (*Patrimonio léxico da Gallaecia*).

4. Actualización dos índices publicados no sitio web do ILG coa incorporación dos datos dos novos volumes publicados e a ligazón coa versión dixital dos mapas correspondentes.
5. Mantemento e actualización da páxina web do proxecto.
6. Explotación cuantitativa dos materiais publicados e inéditos do *ALGa*.
7. Publicación do volume VIII do *ALGa*
8. Redacción de 100 mapas (elaboración cartográfica, lendas e notas) dos volumes que están en vías de elaboración.
9. Publicacións científicas derivadas do estudo de materiais do *ALGa*.
10. Realización de artigos de divulgación sobre a variación dialectal.
11. Creación e publicación de mapas dialectais divulgativos.
12. Publicacións de carácter divulgativo sobre variación dialectal nas redes sociais.
13. Posta en marcha dun servizo de elaboración de mapas dialectais aberto á sociedade e de atención de consultas da cidadanía ao redor do noso patrimonio dialectal.
14. Colaboración na organización do simposio internacional de investigadores do Atlas Linguistique Roman, que se celebrará en Santiago de Compostela.

b) Ano 2026

1. Depuración, corrección e mantemento da base de datos informática, especialmente daqueles rexistros que se van analizando e estudando para a elaboración dos mapas correspondentes.
2. Continuación da colaboración coa proxectos europeos de xeografía lingüística *Atlas Linguarum Europae* e *Atlas Linguistique Roman*.
3. Alimentación con datos lingüísticos do *ALGa* dos proxectos de ámbito ibérico e lusófono *TLPGP* (*Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués*) e *PLG* (*Patrimonio léxico da Gallaecia*).

4. Actualización dos índices publicados no sitio web do ILG coa incorporación dos datos dos novos—volumes publicados e a ligazón coa versión dixital dos mapas correspondentes.
5. Mantemento e actualización da páxina web do proxecto.
6. Explotación cuantitativa dos materiais publicados e inéditos do *ALGa*.
7. Redacción definitiva do volume IX do *ALGa*.
8. Redacción de 100 mapas (elaboración cartográfica, lendas e notas) dos volumes que están en vías de elaboración.
9. Publicacións científicas derivadas do estudo de materiais do *ALGa*.
10. Realización de artigos de divulgación sobre a variación dialectal.
11. Creación e publicación de mapas dialectais divulgativos.
12. Publicacións de carácter divulgativo sobre variación dialectal nas redes sociais.
13. Atención ao servizo de elaboración de mapas dialectais e de consultas da cidadanía ao redor do noso patrimonio dialectal.

c) Ano 2027

1. Depuración, corrección e mantemento da base de datos informática, especialmente daqueles rexistros que se van analizando e estudando para a elaboración dos mapas correspondentes.
2. Continuación da colaboración coa proxectos europeos de xeografía lingüística *Atlas Linguarum Europae* e *Atlas Linguistique Roman*.
3. Alimentación con datos lingüísticos do *ALGa* dos proxectos de ámbito ibérico e lusófono *TLPGP* (*Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués*) e *PLG* (*Patrimonio léxico da Gallaecia*).
4. Actualización dos índices publicados no sitio web do ILG coa incorporación dos datos dos novos volumes publicados e a ligazón coa versión dixital dos mapas correspondentes.

5. Mantemento e actualización da páxina web do proxecto.
6. Explotación cuantitativa dos materiais publicados e inéditos do *ALGa*.
7. Publicación do volume IX do *ALGa*
8. Redacción de 100 mapas (elaboración cartográfica, lendas e notas) dos volumes que están en vías de elaboración.
9. Publicacións científicas derivadas do estudo de materiais do *ALGa*.
10. Realización de artigos de divulgación sobre a variación dialectal.
11. Creación e publicación de mapas dialectais divulgativos.
12. Publicacións de carácter divulgativo sobre variación dialectal nas redes sociais.
13. Atención ao servizo de elaboración de mapas dialectais e de consultas da cidadanía ao redor do noso patrimonio dialectal.

d) Ano 2028

1. Depuración, corrección e mantemento da base de datos informática, especialmente daqueles rexistros que se van analizando e estudando para a elaboración dos mapas correspondentes.
2. Continuación da colaboración coa proxectos europeos de xeografía lingüística *Atlas Linguarum Europae* e *Atlas Linguistique Roman*.
3. Alimentación con datos lingüísticos do *ALGa* dos proxectos de ámbito ibérico e lusófono *TLPGP* (*Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués*) e *PLG* (*Patrimonio léxico da Gallaecia*).
4. Actualización dos índices publicados no sitio web do ILG coa incorporación dos datos dos novos volumes publicados e a ligazón coa versión dixital dos mapas correspondentes.
5. Mantemento e actualización da páxina web do proxecto.
6. Explotación cuantitativa dos materiais publicados e inéditos do *ALGa*.
7. Redacción definitiva do volume X do *ALGa*.

8. Redacción de 100 mapas (elaboración cartográfica, lendas e notas) dos volumes que están en vías de elaboración.
9. Publicacións científicas derivadas do estudo de materiais do ALGa.
10. Realización de artigos de divulgación sobre a variación dialectal.
11. Creación e publicación de mapas dialectais divulgativos.
12. Publicacións de carácter divulgativo sobre variación dialectal nas redes sociais.
13. Atención ao servizo de elaboración de mapas dialectais e de consultas da cidadanía ao redor do noso patrimonio dialectal.

Resultados previstos:

- Publicación do volume VIII do ALGa
- Publicación do volume IX do ALGa
- Presentacións en congresos
- Publicacións científicas
- Publicacións divulgativas (posts, artigos, mapas...)
- Servizo de elaboración de mapas dialectais e de resolución de consultas sobre o patrimonio dialectal
- Actualización dos índices do ALGa no sitio web do ILG
- Incorporación de datos do ALGa ao *TLPGP* (*Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués*)

B) A LINGUA GALEGA NA MOCIDADE: FORMACIÓN, DINAMIZACIÓN E TRANSMISIÓN LINGÜÍSTICA

Liña 1: Formación e dinamización lingüística

Investigadora responsable: María Álvarez de la Granja

O obxectivo principal desta área de traballo é mellorar a formación en galego do estudantado e contribuír á dinamización lingüística nos centros de ensino. Neste sentido,

tamén se procura incrementar o coñecemento sobre o ILG e sobre os recursos elaborados neste centro con aplicación nas aulas, ao tempo que se busca espertar novas vocacións relacionadas co estudo do galego.

O tratamento na aula do alumnado migrante, do multilingüismo, da diversidade e da variación lingüística será un contido transversal que se traballará en diferentes actividades.

Período de actividade no marco do convenio: 2025-2028

Accións:

a) Ano 2025

1. Elaboración e envío ao profesorado de ensino medio dunha enquisa para coñecer as necesidades e intereses formativos da comunidade educativa en relación coa lingua galega
2. Celebración dunha xornada formativa ou curso destinado ao profesorado relacionado con contidos de lingua e/ou literatura galegas
3. Publicación de materiais divulgativos sobre recursos do ILG
4. Elaboración de publicacións e materiais didácticos ao redor dos recursos do ILG
5. Deseño e posta en marcha dun programa de visitas didácticas ao ILG
6. Accións de divulgación e fomento da participación no Plan Proxecta (Fitofaladoiro e Lingua, patrimonio e coñecemento tradicional)
7. Revisión en coordinación co Herbario SANT da organización do programa Fitofaladoiro para lograr unha maior visibilización do ILG, así como dos resultados obtidos polo alumnado

b) Ano 2026

1. Análise da enquisa realizada en 2025 para coñecer as necesidades e intereses formativos da comunidade educativa e planificación de actividades
2. Elaboración e publicación de materiais divulgativos ao redor dos recursos do ILG

3. Elaboración de publicacións e materiais didácticos ao redor dos recursos do ILG
4. Desenvolvemento de recursos e proxectos de lingüística cidadá con aplicación no ensino
5. Difusión do programa de visitas didácticas ao ILG e recepción das visitas

c) Ano 2027

1. Celebración dunha xornada formativa ou curso destinado ao profesorado relacionado con contidos de lingua e/ou literatura galegas
2. Elaboración e publicación de materiais divulgativos ao redor dos recursos do ILG
3. Elaboración de publicacións e materiais didácticos ao redor dos recursos do ILG
4. Desenvolvemento de recursos e proxectos de lingüística cidadá con aplicación no ensino
5. Difusión do programa de visitas didácticas ao ILG e recepción das visitas

d) Ano 2028

1. Elaboración e publicación de materiais divulgativos ao redor dos recursos do ILG
2. Elaboración de publicacións e materiais didácticos ao redor dos recursos do ILG
3. Desenvolvemento de recursos e proxectos de lingüística cidadá con aplicación no ensino
4. Difusión do programa de visitas didácticas ao ILG e recepción das visitas

Resultados previstos:

- Enquisa para coñecer as necesidades e intereses formativos da comunidade educativa en relación coa lingua galega
- Celebración de dúas xornadas formativas ou cursos destinados ao profesorado relacionado con contidos de lingua e/ou literatura galegas

- Formulario web para a solicitude de visitas didácticas ao centro
- Materiais e actividades para as visitas didácticas ao ILG
- Apartado para difundir a oferta do Plan Proxecta na páxina web do ILG.
- Publicacións e materiais didácticos arredor dos recursos do ILG
- Materiais divulgativos arredor dos recursos do ILG
- Publicacións e difusión dos resultados obtidos no Plan Proxecta
- Recursos e proxectos de lingüística cidadá con aplicación no ensino

Liña 2: Política lingüística familiar

Investigador responsable: Henrique Monteagudo

Esta liña ten por obxectivo contribuír a un maior coñecemento das políticas lingüísticas familiares que se están levando a cabo hoxe en día en Galicia, así como identificar aspectos clave no desenvolvemento de políticas lingüísticas familiares (re)galeguizadoras. Deste xeito, tamén se pretende axudar ás nais e pais de Galicia que desexan que os seus fillos e fillas empreguen o galego como lingua habitual.

A tal fin, completárase o corpus de historiais sociolingüísticos de familias que xa se viña compilando a partir de traballos elaborados por alumnado da materia Sociolingüística Galega do Grao en Lingua e Literatura Galegas e analizaranse os datos rexistrados en tales historiais. Os achados máis relevantes serán publicados nunha monografía e serán difundidos por diferentes medios.

Período de actividade no marco do convenio: 2025 e 2028

Accións:

a) Ano 2025

1. Recompilación de 30 biografías lingüísticas de familias galegas de todo o territorio.
2. Análise dos datos recompilados en 1 ou 2 grandes áreas do territorio galego

b) Ano 2026

1. Recompilación de 30 biografías lingüísticas de familias galegas de todo o territorio.
2. Análise dos datos recompilados en 1 ou 2 grandes áreas do territorio galego

c) Ano 2027

1. Recompilación de 30 biografías lingüísticas de familias galegas de todo o territorio.
2. Análise dos datos recompilados en 1 ou 2 grandes áreas do territorio galego

d) Ano 2028

1. Recompilación de 30 biografías lingüísticas de familias galegas de todo o territorio.
2. Análise dos datos recompilados en 1 ou 2 grandes áreas do territorio galego
3. Publicación dun volume monográfico sobre a Política lingüística familiar.
4. Actividades de difusión sobre os resultados do proxecto.

Resultados previstos:

- Realización de traballos académicos
- Presentacións en congresos
- Publicacións científicas
- Publicación dunha monografía
- Publicacións divulgativas
- Evento científico arredor da Política lingüística familiar

C) PATRIMONIO TEXTUAL DA GALICIA MEDIEVAL: COÑECEMENTO DO MUNDO GALEGO MEDIEVAL A TRAVÉS DOS TEXTOS DE CARÁCTER DOCUMENTAL E DIFUSIÓN DESTE COÑECEMENTO.

Investigadores responsables: Xavier Varela Barreiro – Eduardo Moscoso Mato

O obxectivo desta actividade é dobre. Por un lado, preténdese continuar o labor de organización, informatización, codificación e etiquetaxe de novos documentos notariais xa

editados, para así seren incorporados ao CGPA (*Corpus Galego-Portugués Antigo*), o que permitirá o seu emprego por parte de investigadoras/es e pola sociedade galega en xeral. Ao mesmo tempo, este material tamén servirá de base para estudos sobre a lingua e a sociedade galegas dese período histórico. Despois da codificación en anos pasados de documentos da metade oriental da Galicia meridional, engadiranse nos próximos catro anos coleccións documentais da metade occidental.

En segundo lugar, e dado que moito do coñecemento xerado a partir de todo este material non transcende o limitado ámbito das investigadoras e dos investigadores especialistas, preténdese elaborar materiais divulgativos en volta de diferentes aspectos lingüísticos, culturais e sociais da Galicia medieval, aumentando deste modo a capacidade de transferencia do ILG.

Período de actividade no marco do convenio: 2025-2028

Accións:

a) Ano 2025

1. Revisión, corrección de erros, codificación e etiquetaxe de aproximadamente a metade dos documentos (xa preeditados) da colección documental pertencente ao mosteiro cisterciense de Santa María de Oia (Pontevedra). Fórmana, aproximadamente, 650 documentos.
2. Creación de material divulgativo.

b) Ano 2026

1. Revisión, corrección de erros, codificación e etiquetaxe da outra metade dos documentos da colección documental de Santa María de Oia (Pontevedra). Fórmana, aproximadamente, 650 documentos.
2. Inserimento do primeiro paquete de documentos de Santa María de Oia na base de datos do *Corpus Galego-Portugués Antigo* (CGPA) e procesamento ulterior para incorporalos aos recursos na web deste proxecto: CGPA (propio e no ILG) e FONTEGAM (partilhado co Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades).

3. Creación de material divulgativo.

c) Ano 2027

1. Revisión, corrección de erros, codificación e etiquetaxe de fontes documentais da zona tudense e de Pontevedra. En total suman 700 pezas documentais.
2. Inserimento do segundo paquete de documentos de Santa María de Oia na base de datos do *Corpus Galego-Portugués Antigo* (CGPA) e procesamento ulterior para incorporalos aos recursos na web deste proxecto: CGPA (propio e no ILG) e FONTEGAM (partillado co Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades).
3. Creación de material divulgativo, tal como foi indicado máis arriba.
4. Organización dun evento científico relacionado coa temática deste proxecto.

d) Ano 2028

1. Revisión, corrección de erros, codificación e etiquetaxe de fontes documentais do Salnés, do Morrazo, da Ulla, da Terra de Montes e do Deza. En total suman 700 pezas documentais.
2. Inserimento dos documentos restantes (anos 2027 e 2028) na base de datos do *Corpus Galego-Portugués Antigo* (CGPA) e procesamento ulterior para incorporalos aos recursos na web deste proxecto: CGPA (propio e no ILG) e FONTEGAM (partillado co Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades).
3. Creación de material divulgativo, tal como foi indicado máis arriba.

Resultados previstos:

- Creación e difusión de material divulgativo.
- Presentacións en congresos.
- Publicacións científicas.
- Organización dun evento científico.
- Traballos académicos (TFG, TFM...).

- Arrequeamento do material de CGPA e de FONTEGAM.

